

Kweektuintjes, Guéra.

ACHTERGROND

Tsjaad

Tsjaad is een arm land in de Sahel. In de Human Development Index van de VN staat het op de 186e plaats van 188 landen in totaal.

De landbouwcyclus en het maatschappelijk en economisch leven worden in het hele land gemarkeerd door de periode die “de overbrugging, het aan elkaar knopen” (*la soudure*) wordt genoemd. Dat is de periode die duurt vanaf het moment dat de sorghum en gierst, basisvoedsel voor de hele bevolking, van de laatste oogst op zijn en er nog geen nieuwe oogst binnen is. Het is een periode die kan duren van maart tot augustus en waarin de prijzen van levensmiddelen erg hoog zijn. Om iets minder kwetsbaar te zijn voor de grillen van het klimaat en de woekerrentes van geldschieters organiseren dorpsverenigingen in de Guéra graanbanken. Dorpsverenigingen die goed functioneren komen met meer initiatieven.

Guéra

De provincie Guéra ligt zo'n 800 km ten oosten van de hoofdstad en net ten zuiden van het allerdroogste deel van het land. De belangrijkste bronnen van inkomsten zijn hier landbouw (sorghum, gierst) en veeteelt (geiten, schapen, koeien). Een groot deel van het jaar is het er 45 graden Celsius, in maart, april en mei komt de temperatuur makkelijk boven de 50 graden. Het regenseizoen kan duren van juni tot in september, maar het is de laatste jaren vaak korter, heviger en onberekenbaarder, waardoor landbouw moeilijker wordt.

De bevolking leeft in kleine dorpen van ongeveer honderd families. Mongo, de hoofdstad van de provincie, heeft ongeveer 15.000 inwoners. Een deel van hen heeft een baan in het onderwijs of andere overheidsdiensten. Hun salarissen worden onregelmatig betaald en ook deze mensen moeten hun inkomen aanvullen met landbouw of kleine handelsactiviteiten.

Zo'n 95% van de bevolking van de Guéra is islamitisch in de traditie van het land: men schaart zich onder de Tidjaniyya, een stroming van soefisme die zich kenmerkt door openheid en tolerantie. Ze voelen wel de toenemende druk van het Wahhabisme, dat gepropageerd wordt door predikers die in landen als Saoedi-Arabië gestudeerd hebben. Een kleine minderheid van de bevolking is katholiek.

De grond in het hele gebied verarmt en levert in snel tempo minder op, door ontbossing, intensievere landbouw en bevolkingsgroei onder meer door de opvang van vluchtelingen uit Darfur. Ontbossing is een centrale factor in dat complex. Hout wordt gekapt om meer grond te kunnen bebouwen, en omdat het voor het overgrote deel van de bevolking de enige brandstof is waarop gekookt wordt. De gevolgen zijn zeer ingrijpend.

- Zonder de wortels van bomen houdt de grond voedingsstoffen en vocht slecht vast.
- Zonder de schaduw van bomen verbrandt de toplaag van de aarde (hetgeen ook leidt tot verarming van de grond) en vinden mens en dier geen beschutting tegen de zon.
- Minder bomen betekent minder bijen en andere insecten en minder vogels. Bijen zijn een directe bron van inkomsten, insecten zijn noodzakelijk voor landbouw.

In verschillende dorpen komen (vooral) jongeren de laatste jaren met initiatieven om ontbossing, overbegrazing, ontginning door *slash-and-burn* (*feu de brousse*, vaak met grote schade voor omliggend land) tegen te gaan en hun land te beschermen. De katholieke kerk steunt hen daarin. Overheidssteun krijgt het gebied nog minder dan andere delen van het land. In 1965 begon hier, in

het plaatsje Mangalmé, een opstand tegen de regering en nog altijd wordt de streek daarom door de machthebbers gewantrouwd en kort gehouden.

PROJECT

Het doel van het project “Herbebossing van een deel van de Guéra”, waarvan dit een deelproject is, is om kleine boeren te helpen om hun voedselproductie te vergroten, door ontbossing te vertragen en nieuwe bomen te planten. Bomen bevorderen de biodiversiteit en zijn essentieel voor de capaciteit van de bodem om water vast te houden. Beide aspecten samen zijn bepalend voor de vruchtbaarheid van de grond.

Het project is in 2016 gestart door zes dorpsverenigingen in samenwerking met pater Franco Martellozzo, die nu 25 jaar in dit gebied werkt (nadat hij 25 jaar in een zuidelijker streek van het land werkte). Het omvat de aanleg van kweektuintjes voor bomen die na twee jaar rond akkers worden geplant, de introductie van zuinige kookplaatsen, de opleiding van imkers en de bouw van waterreservoirs samen met de aanleg van irrigatiekanaaltjes.

DEELPROJECT: TIEN KWEKTUINTJES EN HET PLANTEN VAN BOMEN

Activiteit:

In verschillende dorpen leggen kinderen samen een kweektuin aan waarin ze voortdurend 300 à 500 boompjes opkweken. Na twee seizoenen worden die in en rond het dorp geplant en nog steeds verzorgd door de kinderen, tot ze robuust zijn. De kinderen worden geholpen door enkelen volwassenen in het dorp. Bij het begin van het project krijgen deelnemers een cursus van een dag. Groepen kinderen die de meeste bomen in leven houden krijgen een prijs.

De zaailingen komen van bomen die in de streek goed groeien: *acacia senegalensis* en *acacia seyal* (ze binden stikstof in de bodem en beide leveren na enige jaren ook Arabische gom dat een goede bron van extra inkomsten is), *acacia albida* (geliefd bij vogels), jujube (*ziziphus jujuba*, geeft ook bessen die rijk zijn aan vitamine c), neem (*Azadirachta indica*, geliefd om zijn dichte schaduw en geneeskrachtige werking tegen o.a. malaria en wormen).

Zaailingen worden gekweekt in aarde vermengd met compost. De plastic zakken waarin dat gebeurt worden opgekweekt worden gekocht bij een plaatselijke vereniging van jongeren, Nagdaro, die plastic zakken van markten ophaalt, recycleert en verkoopt. Dat die zakken niet in het milieu terecht komen is een mooie bijkomstigheid van het project. Rondom de tuintjes wordt een omheining van gaas en doornakken (*acacia*) geplaatst om ratten te weren.

Kruiwagens, schoppen en gieters worden gekocht bij de werkplaats van de vereniging Acdar in Mongo, die werk biedt aan een wisselend aantal jongeren in die stad.

Doelgroep:

Alle inwoners van betrokken dorpen in de Guéra. In tweede instantie iedereen die baat heeft bij de strijd tegen verdroging van de aarde en verdere opwarming in het gebied.

Een groot deel van de kinderen in de streek gaat niet naar school. Bij dit project worden in principe alle kinderen van een dorp tussen 5 en 15 jaar betrokken, zonder onderscheid tussen kinderen die

wel of niet naar school gaan en uit islamitische (de meerderheid) of christelijke gezinnen komen. In een gebied waar fundamentalisme terrein wint, is de samenwerking tussen kinderen met verschillende achtergronden een van de doelen van het project.

In veel dorpen gaat het om ongeveer 50 kinderen, verdeeld in twee groepen (van 5 tot 10 en van 10 tot 14 jaar). De oudste groep wijst zelf een voorzitter aan die resultaten en problemen noteert.

Resultaat

In 2022 zijn nieuwe kweektuintjes aangelegd in 5/10 dorpen en worden 5/10 x 500 zaailingen opgekweekt. In 2023 is ongeveer 1/3 daarvan geplant.

Kinderen en ouders in de betrokken dorpen zijn bewuster van het belang van bomen voor de vruchtbaarheid van hun landbouwgrond.

Begeleiding en follow-up

Dorpen die meedoen krijgen eens in 2 weken bezoek van pater Franco of een vrijwilliger. Als het nodig is adviseren zij over de zorg voor de zaailingen. In overleg met het dorps hoofd wordt bepaald waar jonge bomen worden geplant. Elk jaar is er een prijsuitreiking voor de beste kwekers die veel dorpsbewoners meevieren, met speeches, muziek en een maaltijd.

KOSTEN per kweektuin/dorp

1000 plastic "potten" (zakken) à 40 Fcfa	40.000
5 kleine scheppen à 2.500 Fcfa	12.500
5 schoppen à 2.500 Fcfa	12.500
3 kruiwagens à 30.000 Fcfa	90.000
5 harken à 2.500 Fcfa	12.500
5 gieters à 7.500 Fcfa	37.500
Supervisie (benzine)	p.m.
Prijzen voor kinderen	p.m.
totaal	165.000 Fcfa = 251,50

Eigen bijdrage van de bevolking: water, omheining

Bijdrage bisdom Mongo: benzine, supervisie door pater Franco Martellozzo en een vrijwilliger, prijsjes en oorkondes voor kinderen.

Gezocht bedrag: 10 x 250 euro = 2500 euro.